

Säkert arbete med bodrar och moduler

Rentalföretagens riktlinjer och rekommendationer vid arbete med bodrar och moduler.

Med utdrag ur föreskrifter och råd för tillämpning.

Bilaga 1 Hyresvillkor bodrar

Bilaga 2 Riskbedömning. mall

Bilaga 3 Utbildning av montörer, kravprofil och kursplan

Innehåll

Säkert arbete med bodar och moduler – allmänna krav och föreskrifter .. 4

Etablering är en viktig arbetsmiljöfråga	4
Innehåll, avgränsningar	4
UTDRAG ur föreskrifter	4
Förflyttning och arbete	4
Personligt fallskydd och arbete	4
Fallskydd och infästning	5

BRANSCHPRAXIS – Rentalföretagens riktlinjer och rekommendationer för säkert arbete med bodar och moduler .....

SAMMANFATTNING	6
Samordning, planering, utbildning	6
Dokumentation	6
Utbildning	7
Externa utbildningar, obligatoriska	7
Internutbildning	7
Transport och framkomlighet	7
Grund- och markförhållanden	7
Personlig skyddsutrustning	8
Arbetsbeskrivning vid bod/modul etablering	8
Leverantörens anvisning för montage och hantering	8
Lastning, lossning, lyft	8
Tillträde tak	8
Takararbete	9
Fasadarbete	9
Underhåll och kontroll	9
Anvisningar och rapportering av tillbud och olyckor	9
Bemanning, ensamarbete	9
RÅD - vid arbete med bod- och modul etablering	10
Personlig skyddsutrustning	10
Lastning, lossning, lyft	10
Tillträde tak	10
Arbete på tak eller vid fasad	10

Bilaga 1 Allmänna hyresvillkor för bodar .....

Branschspecifika tillägg till SRAH19	11
Bilaga 2 Mall för riskbedömning vid arbete med bodar och moduler	13
Bilaga 3 Kravprofil och kursplan för utbildning av montörer	15
Kravprofil	16
Kursplan.....	17

Säkert arbete med bodar och moduler
Beslutad 150919

Ansvarsfriskrivning: Dessa råd syftar till att ge uthyrare och rentalbranschens intressenter vägledning vid hantering och användning av produkter, maskiner och utrustning. Eventuella typlösningar är inte avsedda att användas utan föregående objektspecifik projektering. Rentalföretagen tar inget ansvar för följder som kan uppstå vid tillämpning av råden och dess bilagor. Råd, bilagor och andra tillhörande dokument kan komma att revideras, säkerställ därför att senaste versioner alltid används.

Säkert arbete med bodar och moduler – allmänna krav och föreskrifter

Etablering är en viktig arbetsmiljöfråga

RentalFöretagen (tidigare Swedish Rental) har tagit fram denna kunskapssamling för sina medlemmar, leverantörer och beställare, som ett underlag för företags- och arbetsplats-specifika arbetsberedningar och riskanalyser.

Syftet är att genom branschgemensamma minimikrav för säkert arbete med bodar och moduler öka medvetenheten hos alla aktörer – beställare, leverantörer, uthyrare, montörer, transportörer och övriga UE – om de förutsättningar branschen behöver för en säker och effektiv bod- och moduletablering.

Innehåll, avgränsningar

Branschens samlade bedömning om säkert arbete med bodar och moduler, är i grunden baserad på en tillämpning av aktuella delar ur Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt på branschens erfarenheter och praktiska råd.

UTDRAG ur föreskrifter

Förflyttning och arbete

Förflyttning till höjd och arbete på höjd ska noga planeras. Förebyggande av fall är ofta den viktigaste delen i riskbedömningen vid en bod/modul etablering. Mallen för riskbedömning vid bod/modul etablering (bil. 2) kan användas som en vägledning för den arbetsplats- och bod/modulspecifika riskanalysen. Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete 12a§, förtecknar arbeten med särskild risk (ex. nivåskillnad > 2m, spänning/högspänningsledning, fritt vatten, montering tunga byggelement, passerande fordonstrafik) och broschyren ADI 539 och ADI 698 ger handfasta råd.

Vid takarbete skall riskerna för olycksfall på grund av fall, genomtrampning, halkning och snubbling särskilt beaktas.

Personligt fallskydd och arbete

Personlig fallskyddsutrustning ska användas och vara förankrad vid en förflyttning längs fasta eller lösa stegar, om höjdskillnaden mellan mark och nivån där förflyttningen slutar, är mer än 4 meter.

Vid förflyttning eller om arbete utförs där det finns risk för fall och fallhöjden är två meter eller mer, ska personlig fallskyddsutrustning användas och löpande förankras till godkända fästpunkter, för att förhindra fall till underliggande nivå.

(AFS 1999:3, 60a§2de, 87§, 92a§1f,2fgh).

Undantag för användning av personligt fallskydd medges

- vid enstaka arbete med att installera infästning för säkerhetslina, eller vid arbete med att fästa säkerhetslina första gången i befintlig förankringspunkt för fallskyddsutrustning, i bägge fall maximalt 7 meter över marknivån
  - vid arbete från stegen om endast enstaka arbeten utförs, stegen är kortare än 5 meter, arbetet tar mindre än 15 minuter per steguppställning och man håller sig fast i stegen med en hand.
  - om tydliga och hållbara avspärrningar finns som avgränsar arbetsområdet, minst två meter från takkanten eller annan kant.
- (AFS 1999:3, 60a§3abc, 92a§3abc).

Råd: Med avspärrning menas något som inte behöver uppfylla kraven för skyddsräcke, men som gör det tydligt för alla som är på byggarbetsplatsen att området bakom avspärrningen inte får beträdas. Avspärrningen bör alltså vara tydlig och ibland bör skyltar användas. För märkning av avspärrning, se Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler. Det är viktigt att avspärrningen är hållbar, så att den inte förstörs av väder och vind m.m. Med enstaka arbeten menas arbeten som förekommer sällan och oregelbundet.

Fallskydd och infästning

Personlig fallskyddsutrustning och fästöglor ska uppfylla kraven i gällande standarder eller motsvarande. Selen ska vara av typ helsele (SS-EN 361), med falldämpare (SS-EN 355) eller säkerhetsblock (SS-EN 360).
(AFS 1999:3, 60a§2c)

Infästningsplatta i bod/modultak ska vara dokumenterade avseende montering och provning. Fästöglan ska ha en förankringspunkt och vara tydligt markerad. Fallskyddet ska vara anpassat till fästöglornas inbördes avstånd, fallfaktor och fallhöjd (falldämpning).

Råd: Med att linan ska vara förankrad menas att förankringen bör uppfylla något av följande villkor:

- 1. förankringspunkten bör klara minst en statisk belastning på 10 kN under 3 minuter eller*
- 2. mobila förankringspunkter bör uppfylla kraven i standarden SS-EN 795 Personliga fallskyddssystem – Förankringspunkter eller*
- 3. fasta förankringspunkter på utrustningar, t.ex. ställningar, mobila arbetsplattformar m.m., bör uppfylla kraven i standarden för respektive utrustning, om sådan standard finns.*

BRANSCHPRAXIS – Rentalföretagens riktlinjer och rekommendationer för säkert arbete med bodar och moduler

SAMMANFATTNING

Riskbedömning och arbetsberedning - genomförs och kommuniceras innan något arbete påbörjas

Arbetsområdet – ska säkras avseende fordon, hängande last m.m.

Stegen - används endast vid till/frånträde och enstaka arbete, ska vara säkrad mot glidning, ha stödben och handledare

Personligt fallskydd - alltid på och förankrat vid arbete över 2 meter, vid risk för fall eller vid annan särskild risk

Förankringspunkter – godkänt monterade som fästpunkt för koppling av fallskydd och stege, på lämpliga avstånd vid tillträde tak och arbete på tak

Material - lyfts upp på taket med lämplig lyftanordning, ex. mobilkran

Ensamarbete – bör endast ske i undantagsfall och kräver alltid särskild riskbedömning.

Samordning, planering, utbildning

Arbetsgivaren ska bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). Planering av arbetsmiljö och säkerhet ska ske i dialog med kunden som har det övergripande arbetsmiljöansvaret.

- Besiktiga arbetsplatsen före etablering och montering. Kontrollera att el- och VA-anlutning är framdraget till överenskommen etablerings punkt.
- Kontrollera att samtliga montörer, interna och externa har utbildning i överensstämmelse med aktuella arbetsuppgifter. Anmäl ankomst till arbetsplatsen till samordningsansvarig. Där förar- eller kompetensbevis krävs skall detta uppvisas för BAS-U och för lyftanordningar samt truckar ska även arbetsgivarens tillstånd uppvisas.
- Heta Arbeten får inte påbörjas utan att den Tillståndsansvarige för brandskydd gjort kontroll och lämnat tillstånd.

Dokumentation

Följande dokumentation ska hållas tillgänglig:

1. Beställarens arbetsmiljöplan med projektinformation, kontaktpersoner, samordnings- och skyddsansvariga, ordnings- och skyddsregler, riskhantering
2. Leveransvillkor och annan dokumentation ex. grundritning, som är av betydelse för säkert arbete
3. Montageplan med projektinformation, kontaktpersoner, distributions- och UE-listor, anvisningar
4. Kontroll/checklistor av utfört arbete, skaderapporter, överlämnande.

Utbildning

Montörer ska ha dokumenterad praktisk och teoretisk utbildning, kraven omfattar såväl intern och extern montagepersonal samt anlitade underentreprenörer.

För att erhålla en auktorisation i enlighet med RentalFöretagens kompetenskrav ska montören som minimum godkänts enligt internutbildning och externa utbildningar enligt nedan, se vidare Bil. 3 Kravprofil Utbildning.

Externa utbildningar, obligatoriska

- Första hjälpen
- Fallskydd - grund med information om räddning
- Säkra lyft
- Särskild information om rullställningar (AFS 2013:4 bil.3)
- Liftutbildning
- Arbete på väg - grund
- Heta arbeten

Internutbildning

- Allmänt: bakgrund, syfte god arbetsmiljö etc.
- Regelverk: arbetsmiljölag, AFS, krav på beställaren, BAS-U
- Interna och externa anvisningar för montage och hantering
- Personlig skyddsutrustning, förebygga fall, säkerhet på tak, olyckor, hantering personlig fallskyddsutrustning, egenkontroll och information om besiktning
- Repetition av säkra lyft med lyftanordningar, förebyggande arbete och riskbedömning
- RentalFöretagens riktlinjer och rekommendationer
- Examination och utfärdande av utbildningsbevis

Transport och framkomlighet

Leverans av bodar/moduler ska ske enligt respektive avtal, för bodar se bil.1, för modul se www.rentalforetagen.se, och överenskommen och planerad turordning. Fria körvägar och nödvändiga säkerhetsavspärrningar ska upprättas. Trafikvakt ska användas vid nedsatt sikt och backande fordon.

Grund- och markförhållanden

Markarbete skall planeras och genomföras så att stabiliteten i marken blir tillräcklig med hänsyn till de belastningar den kan komma att utsättas för. Markytor ska vara hårdgjorda, snö- och isfria, samt plana i enlighet med i avtalet angiven tillåten höjdavvikelse. Bärförmågan ska överstiga angivna laster från fordon, utrustning och etablering.

Personlig skyddsutrustning

Minst följande personliga skyddsutrustning ska användas:
hjälm, varselkläder, skyddskor, handskar, fallskyddsutrustning.

Personligt fallskydd ska alltid bäras och användas, om inte säkert arbetsområde, arbetsplattform eller ställning är en lämplig lösning för att förhindra fall till underliggande nivå. Utrustningen ska bestå av helsele med stigbyglar (s.k. trauma straps) och block/lina med falldämpare.

Arbetsbeskrivning vid bod/modul etablering

Leverantörens anvisning för montage och hantering

Leverantörens anvisning ska innehålla tekniska data om boden/modulen, anvisningar om hur lyftet ska ske, belastningar, lyftpunkter, tillåtna lyftvinklar etc. Anvisningen ska finnas tillgänglig vid montage, ex. på skylt fäst på bod/modul. Arbetsmetod och arbetsmiljökrav i övrigt ska fastställas genom arbetsberedning och utbildning.

Lastning, lossning, lyft

Godkända och besiktigade lyftanordningar och lyftredskap ska användas vid lastning, lossning, materialtransport och andra tunga lyft. Koppling av last ska ske i godkända fästen. Arbetsområdet ska säkras ex. avseende fordon och hängande last.

Tillträde tak

Stege

För att stege ska anses vara godkänd för användning ska den:

- vara CE-märkt
- ha en lutning på ca 4:1
- glidskyddad
- vara utrustad med handledare i överkant för säkert tillträde på tak
- vid behov ha justerbara stödben eller liknande i botten, för att minska risken för tippning.

Personlig fallskyddsutrustning behöver inte förankras vid en förflyttning enstaka arbete med att installera infästning för säkerhetslina, eller vid arbete med att fästa säkerhetslina första gången i befintlig förankringspunkt för fallskyddsutrustning, i bägge fall maximalt 7 meter över marknivån.

Rullställning

Rullställning får inte användas som tillträdesled.

Mobil arbetsplattform, arbetskorg

Arbetsplattform och personkorg får inte användas som hiss eller för materialtransport, får inte lämnas under lyft och ingen förflyttning får ske mellan plattform/korg och tak.

Takarbete

Fästpunkter

Personlig fallskyddsutrustning ska användas och förankras till godkända fästpunkter (fästöglor, förankringsband, lyftöglor). Närmaste förankringspunkt ska alltid användas för att undvika pendlingseffekt vid fall.

En mobil krankrok kan undantagsvis användas som fästpunkt förutsatt att kranen inte används samtidigt för lyft och att kranföraren har full uppmärksamhet på förankring i kroken.

Om godkända förankringsöglor saknas kan exempelvis förankringsband användas (godkända enligt EN 795).

Material och verktyg

Material och verktyg skall läggas, och vid behov fastgöras på taket så att de inte kan glida ned.

Fasadarbete

Arbetsplattform, arbetskorg eller ställning ska i första hand användas vid fasadarbeten på höjd.

Vid arbete från stegen behöver personlig fallskyddsutrustning inte användas om endast enstaka arbeten utförs, stegen är kortare än 5 meter, arbetet tar mindre än 15 minuter per steguppställning och man håller sig fast i stegen med en hand.

Vid personlyft med kran krävs sambesiktning av personkorg och kran.

Underhåll och kontroll

Fallskyddsutrustning och lyftredskap ska kontrolleras innan användning.

Fallskydd ska besiktigas årligen av kompetent person.

Anvisningar och rapportering av tillbud och olyckor

Montören ska medverka i arbetsmiljöarbetet, följa föreskrifter, montage- och arbetsbeskrivningar, använda personlig skyddsutrustning, samt rapportera allvarliga brister, olyckor och tillbud.

Bemannning, ensamarbete

Vid etableringar ska minst två man arbeta tillsammans. Alternativt kan hjälp tas av transportör eller utbildad arbetskraft på arbetsplatsen. Mobiltelefon ska alltid vara tillgänglig. Ensamarbete bör endast ske vid undantagsfall som akuta serviceåtgärder, besiktning eller överlämnande, och då efter genomförd riskbedömning.

RÅD - vid arbete med bod- och modul etablering

Personlig skyddsutrustning

Personlig skyddsutrustning omfattar normalt hjälm, skyddsskor, långbyxor, varselkläder, handskar anpassade efter väderlek, skyddsglasögon, hörselskydd och mobiltelefon. Flytväst ska användas vid arbete i anslutning till vatten. Tillgång till personalrum beroende på arbetets längd och omfattning.

Lastning, lossning, lyft

Mobilkran, lastbilskran eller teleskoplastare med lyftok används för lyft och montage. Gör daglig tillsyn på kätting, mjuka lyftredskap, monterbara lyftanordningar (lyftok och liknande.). Uppmärksamma risken för materialbrott vid sträng kyla, klämrisk vid bod/modulrotation, lutnings/vinkeländringar eller att bodar/moduler hakar i varandra. Använd hjälpmedel för att styra boden/modulen (styrlinor, brädor etc.), var observant på vindriktning/byar.

Kommunikationen mellan montörer och med kranförare är avgörande för ett säkert arbete, med respekt för varandras kunskaper och synpunkter. Säkerställ att ingen vistas under hängande last. Om kranarm används för förankring av personligt fallskydd får inte annat samtidigt lyft ske.

Tillträde tak

Om stege används ska den vara utvecklad speciellt för bod/moduletablering. Många tunga förflyttningar medför stora belastningar och kräver utrymme för, och tillgång till en mobil kran.

Arbete på tak eller vid fasad

Tänk efter hur räddning av nödställd eller självevakuering ska gå till om inte arbetsplattform eller kran med personkorg finns på plats, samt att rätt räddningsutrustning finns tillgänglig.

Bilaga 1 Allmänna hyresvillkor för bodar

Bilaga 2 Mall för riskbedömning vid arbete med bodar och moduler

Bilaga 3 Kravprofil och kursplan för utbildning av montörer

Bilaga 1 Allmänna hyresvillkor för bodar

Branschspecifika tillägg till SRAH19

1. Tillämplighet

För maskinuthyrning gäller SRAH03 Allmänna hyresvillkor för rental med nedanstående ändringar och tillägg, om inte annat skriftligen avtalats mellan parterna.

2. Hyresobjektet

Med ändring av SRAH 03 pkt. 2.1 föreskrivs:

Vid uthyrning av bodar utförs transport, montage respektive demontage av Uthyraren eller av Uthyraren anlitad underentreprenör.

3. Tillfartsvägar

Hyrestagaren förutsätts tillhandahålla framkomlig väg till montageområdet med bärighet för maskiner och transporter.

4. Montage och demontage

4.1 Saknas vid tidpunkten för beställningens eller anbudets avgivande uppgift om förekomst av hindrande ledningar, träd, höjdskillnader etc. har Uthyraren rätt att förutsätta att montageområdet är fritt från sådant, om inte omständigheterna uppenbarligen föranleder till annat.

4.2 Markytan, som Hyrestagaren ska tillhandahålla, förutsätts vara plan, avgrusad, hårdgjord, is- och snöfri med erforderlig bärighet och framkomlighet för transporter, montage, demontage och boduppställning. Maximal höjdavvikelse är 50 cm inom boduppställningens begränsningslinje. Hyrestagaren ska innan demontage tillhandahålla snöröjning och halkbekämpning av markytor. Återställande av markytor ingår inte i Uthyrarens åtagande.

4.3 Hyrestagaren förutsätts att tillhandahålla erforderligt arbetsområde för montage respektive demontage av bodar, elkraft och VA-installationer, inkl. uppställningsyta för samtidigt arbete med erforderliga lyftanordningar, minst 2 breddmeter fritt höjdutrymme runt boduppställningens fasadlinje, för lift- och ställningsarbeten. Alla i hyresobjektets ingående delar, t.ex. grundmaterial, bodar, VA samt övrigt erforderligt material ska kunna lossas i närheten av uppställningsytan.

5. Samordningsansvar

I god tid för montage respektive demontage ska Hyrestagaren skriftligt lämna namn och telefon för samordningsansvarig enligt AML 3:7, AFS 1999:03. Montage respektive demontage ska kunna bedrivas under ordinarie arbetstid, i löpande följd utan störningar orsakade av Hyrestagaren eller andra aktörer på arbetsplatsen. Uthyraren ansvarar för att etableringsområdet avgränsas med erforderlig avspärrning.

6. Allmänna hjälpmedel

Om inte annat avtalats skriftligen mellan parterna förutsätts Hyrestagaren tillhandahålla erforderlig elkraft till belysning och till drift av handverktyg och o.d. vid överenskomna anslutningspunkter vid hyresobjektet samt normenligt bodutrymme.

7. Ersättning

7.1 Med tillägg till av SRAH 03 pkt. 4 Hyrestid föreskrivs:

Uthyraren fritar sig från ersättningsanspråk för försenat montage respektive demontage beroende på otjänligt väderleksförhållande.

7.2 Kostnader för avfallshantering debiteras separat.

7.3 Återställande av skador eller kundanpassningar till Uthyrarens standardutförande ska ske på beställarens bekostnad. Uthyraren ska snarast efter avsyn underrätta beställaren vilka åtgärder som Uthyraren behöver genomföra för att återställa.

8. Brandskydd

Hyrestagaren och byggherren är ansvariga för systematiskt brandskyddsarbete enligt Lagen om skydd mot olyckor.

9. Ansvar

Med tillägg till av SRAH 03 pkt. 6 Ansvar föreskrivs:

Anslutning el och VA får inte fränkopplas utan Uthyrarens skriftliga tillstånd.

Bilaga 2 Mall för riskbedömning vid arbete med bodar och moduler

Mallen ska ses som en utgångspunkt för den arbetsplats specifika riskbedömningen.

Risker	Arbetsinstruktioner	Skyddsutrustning/åtgärder Se även AFS 1993:3, Bil A.
GENERELLA risker.	Arbeta med uppmärksamhet och omdöme, iaktta försiktighet. Kontakta platsledning/BAS-U för Apl ordnings- och skyddsregler.	Använd alltid personlig skyddsutrustning, hjälm, hörselskydd, varsel/skyddskläder, skyddskor, handskar, fallskyddsutrustning, mobiltelefon.
Erforderlig utbildning	Enligt Rentalföretagens branschpraxis, se bil. 3	
Uppställning, påkörning ex. av bodbilar, kranar	Iaktta markens bärighet, maskinens arbetsutrymme, trafikrörelser, säkerhetsavstånd, spärra av om möjligt.	Se GENERELLA risker.
Fallande föremål ex. bod/modul, lösa verktyg	Kontroll lyftpunkter, stroppar, lyftvinklar etc. Vistas/gå aldrig under hängande last. Spänn fast verktyg om risk för nedglidning.	Se GENERELLA risker.
Arbetsutrymme ex. trångt utrymme, snubbelrisk	Alternativ placering, kapning av grenar. Städa undan sopor.	Utbildning och skyddsutrustning för motorsåg.
Fallrisker vid till/frånträde tak, arbete på tak, annan hög höjd.	Följ arbetsberedning, använd skyddsutrustning, förankra fallskydd. Förebygg halkrisk (snö, is, grus) med avskottning, upptining, sandning.	Använd fallskydd. Förankra i fästögla, fästband eller fast förankringspunkt. Halkskydd på skor.
Fallrisker vid arbete med stege.	Använd ställning eller lift, stege endast för tillträde eller kortvarigt, lätt arbete.	CE-märkta stegar, förankrad med glidskydd och handledare. Förankra skyddssele om möjligt.
Klämrisk, feltramp, vind, halka ex. vid kranlyft, -koppling.	Utbildning i Säkra lyft. Entydig kommunikation och signalering med kranförare, montörer.	Styrlina/bräda med krok, distensbrädor, tröskelplattor vid dörrhåll.
Tunga lyft ex. vid förflyttning stege, trappa	Använd kran eller annat lyftredskap.	Se GENERELLA risker.

Buller, Vibrerande maskiner, Avgaser.	Använd maskiner med låga buller- och vibrations-värden, se www.psiguide.se .	Se GENERELLA risker.
El. Högspänning.	Ingrepp i elanläggningen görs endast av behörig installatör. Lås brytare tills inkoppling klar. Håll säkerhetsavstånd.	Se GENERELLA risker.
Brandrisk, Gasol.	Inhämta tillstånd och invänta kontroll från ansvarig för brandskydd. Utbildning Heta arbeten. Gasolbehållare på anvisad plats.	Brandsläckare.
Smittrisk vid arbete med avloppsrör.	Skydd ska sluta tätt, noggrann handhygien, handhavande vid på/avtagning av skydd.	Andningsskydd, handskar.
Klimat, Stress, Ensamarbete.	Mjuka/värm upp muskler/leder. Tänk på vätskebalans. Arbeta inte ensam, om nödvändigt ex. vid akuta servicearbete kontakta annan personal på Apl.	Se GENERELLA risker.
Arbete i nära anslutning till vatten.	Se GENERELLA risker.	Skyddsnät, flytväst. räddningsutrustning, livbåt.

Bilaga 3 Kravprofil och kursplan för utbildning av montörer

När vi utför arbete med bodar och moduler finns det ett antal risker. Vi arbetar på höjder, har hängande last ovanför oss, utför montagearbeten med klämrisker, påkörningsrisker och arbeten med riskfyllda maskiner.

Det är därför viktigt att montörerna får grundläggande kunskap i vilka risker som finns och hur man skyddar sig, för att förebygga olyckor och arbeta säkert med dessa arbetsuppgifter. Mycket handlar om att ändra attityd och förmå montörer att använda den skyddsutrustning som finns.

RentalFöretagens arbetsgrupp för bodar och moduler har tagit fram riktlinjer och råd för ett säkert arbete som följer föreskrifter och krav.

Kompetenskrav behövs för att lyfta kunskaperna hos montörerna, men också för att visa på betydelsen hos denna yrkesgrupp, ge ökad status och markera att branschen sätter personalens säkerhet främst. Det första steget är att genomföra alla utbildningar och uppfylla kraven för en auktorisering genom RentalFöretagen. Därefter måste vi alla arbeta med branschens och kundernas attityder för att åstadkomma en bättre arbetsmiljö för denna yrkesgrupp.

Det är även ett självklart sätt att marknadsföra RentalFöretagens medlemsföretag genom att jobba seriöst med dessa säkerhetsfrågor, att kunna visa att vi verkligen tar arbetsmiljön på allvar.

Kravprofil

Minimnivå för auktorisering är godkänt resultat på följande externa utbildningar:

- Första hjälpen
- Fallskydd - grund med information om räddning
- Säkra lyft
- Särskild information om rullställningar (AFS 2013:4 bil. 3)
- Liftutbildning
- Arbete på väg - grund
- Heta arbeten

Därefter intern utbildning med praktik som ger en helhet till allt runt etablering. med minst följande innehåller:

- Allmänt: bakgrund, syfte god arbetsmiljö etc.
- Regelverk: arbetsmiljölag, AFS, krav på beställaren, BAS-U
- Interna och externa anvisningar för montage och hantering
- Personlig skyddsutrustning, förebygga fall, säkerhet på tak, olyckor, hantering personlig fallskyddsutrustning, egenkontroll och information om besiktning
- Repetition av säkra lyft med lyftanordningar, förebyggande arbete och riskbedömning
- RentalFöretagens riktlinjer och rekommendationer
- Examination och utfärdande av utbildningsbevis

OBS! Att samma krav ska tillämpas på inhyrd personal och på anlitad UE.

Utbildning ska repetera efter är fem år. När datum för utbildningsbevis förfallit genomförs en repetitionsutbildning, därefter erhålls ett nytt utbildningsbevis.

Utbildningsbeviset gäller under förutsättning att aktuella externa utbildningar är gällande.

RentalFöretagens medlem ansvarar för registerhållning och utfärdande av utbildningsbevis.
RentalFöretagen ansvarar för layout på utbildningsbevis.

Kursplan

Innehåll och bakgrund

Kursinnehåll och bakgrunden till att RentalFöretagen lyft upp denna fråga, säkra arbeten, utbildning, auktorisering.

Det finns vinster att hämta

Med god arbetsmiljö blir det roligare att arbeta, färre skador och sjukskrivningar, effektivare produktion och bättre ekonomi.

Lagar och föreskrifter

Arbetsmiljölagen

AML, Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall mm.

Föreskrifter (AFS)

Vad är en föreskrift, förklara att AML är i topp och sedan bryter man ner till AFS.

Arbetsgivarens ansvar

Enligt AML och föreskrifter

Vem är ansvarig för vad?

Byggnads och anläggningsarbete AFS 1999:3 (olika roller på en byggarbetsplats, arbetstagarens ansvar, inhyrd personal, UE, underlag från ADI 539 och 631)

Skyddsronder

Byggnads och anläggningsarbete AFS 1999:3 (regelbundna skyddsronder på bygget, underlag från ADI 539)

Ensamarbete

Ensamarbete AFS 1982:3 (underlag från ADI 252)

Om något händer

Byggnads och anläggningsarbete AFS 1999:3

(Utrymning, första hjälpen, brand, etc, underlag från ADI 539)

Passerande fordonstrafik

Byggnads och anläggningsarbete AFS 1999:3

(varselkläder, underlag från ADI 539)

Förebygg risken för fall

Byggnads och anläggningsarbete AFS 1999:3

(när skall fallskydd finnas, underlag från ADI 539 och ADI 698)

Jobba säkrare på tak

Byggnads och anläggningsarbete AFS 1999:3 (takarbete med räcken eller annat skydd, underlag från ADI 539 och ADI 698)

Personlig skyddsutrustning

Byggnads och anläggningsarbete AFS 1999:3
(Vilken utrustning skall användas, underlag från ADI 539 och ADI 698)

Varför använder man fallskyddsutrustning?

Olycksstatistik, orsaker till dödsfall på arbetsplatser

Orsaker till olyckor

Vanliga orsaker till olyckor (fall, halka, bristande riskanalys etc), bristfällig utbildning mm.

EN-Standarder

Visa att EN-standarder styr vad det är för utrustning

CE-märkning

Att utrustning ska vara CE märkt, och att personligt fallskydd är kategori III (3) – personligt skydd mot dödlig och allvarlig fara.

Vad ingår i personligt fallskydd?

Vilka komponenter som skall ingå

Förankringspunkt

Viktigt att punkten klarar rätt belastning

Fallskyddslinor

Skillnaden mellan olika linor

Kopplingslinor

Arbete med kopplingslinor, tvillinglinor vad är det.

Säkerhetsblock

Egenskaper

Specialblock

Visa att det finns speciella block för låga förankringspunkter, vassa kanter mm.

Helselar

Att det är enda sorten som är godkänd som fallskydd, minimikraven.
Olika typer av selar

Dynamiska krafter

Vad väger man när man faller

Bromskrafter

Vad som sker om man har fel utrustning

Reaktionshastighet

Vad hinner man med när man faller

Fallfaktor

Viktigt att använda rätt utrustning

Pendeleffekt

Rätt fästpunkt

Räddning och evakuering

Traumastraps

Nedfyrningsutrustning

Besiktning av utrustning

Att det skall besiktas var 12:e månad

Egenkontroll av personligt skydd

Att man skall kolla utrustningen före varje användning

RentalFöretagens riktlinjer för säkert arbete med bodar och moduler

Allmänna krav och föreskrifter

Branschpraxis och Råd

Mall för riskbedömning

Kravprofil (utbildningskrav enligt RentalFöretagen)

Allmänna villkor för boduthyrning

Rentalföretagen företräder Sveriges maskinuthyrare och leverantörer för att skapa effektiva förutsättningar för rentalbranschen och verka för sund konkurrens. Genom vår branschkunskap skapar vi en utvecklande dialog med myndigheter, institutioner och andra intressenter. Rentalföretagen är helt fristående från arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer men dessa ingår i vårt nätverk tillsammans med branschens andra intressenter.